

124 . Iclod | Comuna: Iclod | Județ: Cluj | Punct: AFI-TRUCKS | Anul: 2021

Anul: 2021

Cod RAN: 58151.12

Perioade: Preistorie

Epoci: Neolitic, Hallstatt târziu

Tipuri sit: locuire

Autori: Luca Paul Pupeză, Szabolcs Nagy, Cosmin Gabriel Onofrei, Malvinka Urák

Instituții: Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, Cluj-Napoca, Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, Cluj-Napoca, Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, Cluj-Napoca, Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, Cluj-Napoca

Nr. autorizație: 406

Data autorizației: 2021-06-18

Raportul de cercetare de la Iclod, jud. Cluj Punct: AFI-TRUCKS

Raport

Zona avută în vedere de cercetarea arheologică preventivă se află pe teritoriul actual al comunei Iclod, jud. Cluj. Suprafața cercetată (cca. 0,5 ha.) este amplasată în extremitatea nord-estică a satului Iclod, la limita intravilanelor satului Iclod și satului Livada, care face parte de asemenea din comuna Iclod. Parcela de teren se află de-a lungul DN1C/E576, care trece la sud-est de aceasta (Pl. I/1).

În teritoriul actual al comunei Iclod au fost identificate mai multe puncte cu descoperiri arheologice, cel mai cunoscut fiind cel al grupului eponim din epoca neolitică. Situl de la Iclod - Pământul Vlădicii cuprinde o așezare fortificată și două necropole plane. Zona investigată de către noi se află la nord-est de acest sit, parțial în zona de protecție a acestuia (Pl. I/2-4).

În lucrările anterioare s-a stabilit stratigrafia generală a zonei, care a permis decaparea mecanică a unui strat de aproximativ 0,40-0,60 m. După decaparea mecanică, în suprafață s-au observat două zone distincte (Pl. II/1, 3). În zona care acoperă aproximativ nord-vestul și sud-vestul suprafeței s-au conturat marea majoritate a complexelor arheologice, stratul steril arheologic fiind la cca. -0,40-0,80 m (lut galben-marونی). Indiferent de epoca căruia i-au aparținut complexele arheologice acestea s-au conturat la -0,40-0,70 m, în stratul de pământ brun-negricios, fiind ușor evidențiate mai ales în stratul de lut galben-marونی (Pl. II/2).

În cealaltă zonă, care acoperă nord-estul și sud-estul suprafeței, s-au găsit mai ales urmele unor intervenții contemporane fără a se descoperi materiale arheologice. Au fost identificate în special șanțuri pentru conducte dar și canale, urme ale unor gropi de stâlpi cu împământare din fier sau cămine de beton. În această zonă, sub stratul vegetal se află un strat consistent de pământ negru amestecat frecvent cu pietriș, aspectul său fiind unul aluvionar. Este posibil ca stratul de pământ negru să indice aici o zonă inundabilă / mlăștinoasă și ca urmare cel mai probabil nelocuită. Nu întâmplător, marea majoritate a complexelor arheologice se opresc la limita acestei zone cu pământ negru, care se delimitează foarte bine în teren, în special în colțul sudic al suprafeței.

Au fost identificate 71 de complexe arheologice care au fost săpate manual (Pl. II/3). Majoritatea complexelor arheologice au fost gropi (46), urmate de morminte (14, dintre care 8 de înmormântare și 6 de incinerare) și șanțuri (11).

Gropile sunt singurele elemente de habitat găsite. Unele dintre acestea sunt circulare, de dimensiuni relativ mici, 0,30-0,40 m în diametru fiind probabil de la stâlpii unor construcții de suprafață care nu s-au

păstrat. Gropile circulare de mai mari dimensiuni, cu diametre de cca 1-2 m probabil au fost folosite inițial ca și gropi de provizii iar ulterior ca și gropi menajere. Unele astfel de gropi sunt de formă cilindrică, cu pereții drepecți, altele au pereții bombați și gâtul strâmt.

Dintre elementele de habitat se remarcă unele gropi circulare sau relativ ovale, de foarte mari dimensiuni (până la 4-5 m în diametru) cu pereții arcuiți sau drepecți. Materialul arheologic din inventarul acestor gropi este unul extrem de numeros și diversificat: fragmente ceramice, oase de animale, obiecte și fragmente litice. În două astfel de gropi s-au găsit bucranii întregi așezate aproape de fundul complexului, descoperindu-se în umplutură și alte coarne, de asemenea întregi. Funcționalitatea gropilor ar fi putut fi una menajeră, fără a exclude și alte utilități (Pl. III/1, 2).

Mormintele de inhumație au gropile patruleterale, cu defunctul așezat pe spate cu picioarele întinse sau pe o parte, chircit (Pl. III/3-5). Orientarea gropilor este diferită, aproximativ V-E sau S-N (cu capul la vest, respectiv la sud). În două cazuri, mormintele au fost grupate câte două, în rest fiind relativ răsfirate. Din inventarul funerar făceau parte în special vase ceramice, așezate la capul sau la picioarele defunctului. Într-un singur caz defunctul avea la gât un șirag de mărgelale din os.

Materialul descoperit în gropi și în mormintele de inhumație este unul tipic grupului Iclod din epoca neolitică, fiind cel mai probabil încadrat în etapele III și IV ale culturii Zau / Vinča C1 și C2 (5000 – 4700/4500 BC).

Morminte de incinerare au fost găsite doar în extremitatea sudică a suprafeței, de asemenea răsfirate (Pl. III/6, 7). Acestea s-au conturat cu dificultate, fiind descoperite la mică adâncime. Acolo unde s-a identificat groapa aceasta avea o formă relativ patruleteră, orientată NV-SE. Oasele arse au fost depuse într-o urnă acoperită cu un capac sau au fost depuse în groapă alături de vase pentru ofrandă, oase de animal și obiecte din fier.

Ritul și ritualul funerar precum și inventarul acestor morminte sunt specifice celților. În lipsa unor elemente de datare mai numeroase (fibulă din fier, cuțit de luptă), mormintele pot fi datate larg în a doua epocă a fierului, în Latène B2C1 (sfârșitul sec. IV – sec. III BC).

Pe suprafața cercetată au fost identificate mai multe șanțuri (Pl. II/1, 3). Dintre acestea unele sunt evident contemporane, la săparea lor descoperindu-se conducte din plastic sau din fier care se intersectează în cămine din beton. Pentru celelalte șanțuri identificate atribuirea cronologică și funcționalitatea sunt mai greu de făcut.

Cel puțin șapte șanțuri late de cca. 0,20-0,30 m străbat suprafața de la sud-vest spre nord-est. Șanțurile au o formă arcuită și par mai degrabă concentrice decât paralele. Din punct de vedere stratigrafic, aceste șanțuri au fost identificate aproape imediat sub nivelul vegetal, la - 0,20-0,30 m adâncime și par a coborî ușor spre nord-est. Au o adâncime maximă de cca. 0,40 – 0,50 m.

Aceste șanțuri ar putea data din perioada neolitică, dintr-o etapă mai târzie (pentru că suprapun alte complexe neolitice). Pe o hartă cu investigații geofizice a sitului de la Iclod - Pământul Vlădiciei apar șanțuri similare la nord-vest și sud-est de zona cercetată de noi (Pl. II/3, 4). Interpretarea acestora a fost ca fiind pentru palisade dispuse concentric în afara celor trei inele de fortificare principale.

O altă ipoteză de luat în calcul, oricât de improbabilă, este ca aceste șanțuri să fie unele pentru drenarea apei. Așa s-ar explica pământul negru din umplutură sau descoperirea unor materiale contemporane.

După analiza primară a materialului, majoritatea complexelor arheologice cercetate pot fi datate în perioada neolitică, fiind tipice grupului cultural Iclod. Este vorba de cel puțin două etape de ocupare a spațiului (cum o arată suprapunerea unor complexe) și de două modalități diferite de folosire a acestuia (pentru locuire și pentru înmormântări). Cel mai probabil suntem în apropierea unei limite a spațiului ocupat în perioada neolitică, la marginea unei zone cu aspect aluvionar (aflată în zona sud-estică și nord-estică a suprafeței).

Celelalte complexe identificate datează în cea de-a doua epocă a fierului și au aparținut celților. Complexele identificate sunt exclusiv funerare fără a se descoperi și elemente de habitat. Surprins în

apropierea profilului sudic al suprafeței (zona sud-vestică) aceste complexe par să se afle la limita unei necropole care probabil se întindea spre sud-vest și nord-vest.

Informații suplimentare online

[Raportul 6768 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
